

מתניתין:

התחום, ורגלו אחת חוץ לתחום אליבא דתנא
קמא — לא יכנס.

דכתיב: אם תשיב משבת "רגלך".

רגלך אחת כתיב!

דאזלינן בתר הכתיב ולא הקרי שהוא בסגול
ונקרא "רגלך". כלומר: אף אם לא הוצאת
אלא רגל אחת — לא תשוב [מאירי לקמן].

ותמהינן: והתניא: רגלו אחת בתוך התחום
ורגלו אחת חוץ לתחום יכנס?

ומשנינן: הא ברייתא שהתירה להכנס מני,
אחרים [רבי מאיר הקרוי "אחרים"] היא.

דתניא: אחרים אומרים: למקום שרוכו —
שם הוא נזקר [ויש גורסים: נזדקר, כמו "כדי
שיזדקר הגדי בבת ראש"],

כלומר: כאילו כל גופו היה בא למקום שם
נמצא רוכו, וכיון שרוכו עדיין בתוך התחום,
שלא הקדים אלא רגל אחת מחוץ לתחום,
הרי זה כאילו לא יצא מתחומו.

איבא דאמרי אמר רבי הנינא: רגלו אחת
בתוך התחום ורגלו אחת חוץ לתחום —
יכנס.

דכתיב: אם תשיב משבת רגלך.

רגליך קרינן [שהוא נקרא בסגול], ורק
כשיצא בשתי רגליו אסור הוא להשיבם.

מני שיצא חוץ לתחום העיר במזיד ומדעת
ושלא לשם מצוה [רש"י, ודין היוצא לשם
מצוה נתבאר בפירקין לעיל], **אפילו אמה**
אחת לא יכנס לעיר, להיות כשאר בני העיר
שיש להם אלפיים אמה לכל רוח של העיר,
אלא אין לו אלא ארבע אמות שתחתיו.

רבי אליעזר אומר: אם יצא שתיים [אמות,
וכל שכן אחת], יכנס לעיר, ולכשיכנס
לתחום העיר יהיה כשאר בני העיר.

אבל אם יצא שלש אמות **לא יכנס** כלל
לתחום העיר.

וטעמו: מפני שלכל אדם יש ארבע אמות
שמותר ללכת בהן, ורבי אליעזר לטעמו —
בפירקין דף מה א — שאותן ארבע אמות
הוא סביבות היוצא, ויש לו היתר הילוך של
שתי אמות לכל רוח.

ולפיכך: אם יצא שתי אמות, ותחומו החדש
— שהוא ארבע אמותיו — דבוק בתחומו
הקודם [רש"י לעיל מה א, וכל שכן אם יצא
פחות משתי אמות שהתחומין מובלעין זה
בזה], אמרינן כאילו לא יצא ומותר בכל
תחומו כבתחילה, וזוהו דין "הבלעת
תחומין" שנתבאר בפירקין לעיל].

גמרא:

אמר רבי הנינא: מי שהיתה רגלו אחת בתוך

הוא כבני עירו; וראה לשון רש"י בכל זה].

בכוונתו, שלא קנה כלל באותו מקום שרצה
לקנות אף לענין להפסידו תחום עירו, אלא הרי